ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล *

อังคณา สุริวรรณ์ **

❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋ ❋

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เภสัชศาสตร์ หมายถึง วิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งว่าด้วยกระบวนการต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องยา บำบัด บรรเทา หรือป้องกันโรค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 827) เป็นศาสตร์ที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ที่ประยุกต์และบูรณาการจากศาสตร์หลายแขนง เช่น วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสังคมศาสตร์ ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะของเภสัชกรในการประกอบภารกิจสำคัญต่อสุขภาพมนุษย์ ในด้านการคิดค้นตัวยาที่มีฤทธิ์รักษาโรค การผลิตและพัฒนาเภสัชภัณฑ์ที่มีความปลอดภัย ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพ การค้นคว้าทดลองในด้านปฏิสัมพันธ์และปฏิกิริยาระหว่างกันและกันของยา โรค คน และเชื้อโรค การวิจัยและพัฒนาให้ได้ตัวยาและเภสัชภัณฑ์ที่ทรงคุณค่า การควบคุมดูแลและดำเนินการกระจายยาอย่างมีประสิทธิภาพจากแหล่งผลิตผ่านสถานประกอบการเภสัชกรรมและการแพทย์ไปสู่ผู้บริโภค รวมถึงการดูแลผู้ใช้ยาให้ได้รับประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ (นภดล ทองนพเนื้อ, 2543: ii) เภสัชกรจึงต้องมีความรอบรู้ในศาสตร์ของตนและสามารถประยุกต์ศาสตร์แขนงอื่น ๆ มาใช้ในการประกอบวิชาชีพ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันหนึ่งที่ผลิตเภสัชกร มีการเรียนการสอนครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ เภสัชกรรม เภสัชอุตสาหกรรม เภสัชเคมี เภสัชพฤกษศาสตร์ เภสัชวินิจฉัย สรีรวิทยา ชีวเคมี จุลชีววิทยา เภสัชวิทยา และอาหารเคมี มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตเภสัชกรและนักวิจัยที่มีคุณภาพในระดับสากล มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยขั้นพื้นฐานและขั้นประยุกต์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม รู้จักน

---

* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549

** บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล

เทคโนโลยีสารนิเทศมาใช้ในการบริหาร การวิจัย การศึกษา และการบริการชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย (คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546: 5) มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสารหรือวัตถุที่นำมาใช้เป็นยาซึ่งมีแหล่งที่มาจากธรรมชาติ การสังเคราะห์ทางเคมี และเทคโนโลยีชีวภาพ กรรมวิธีการผลิตยารูปแบบต่าง ๆ และการประกันคุณภาพ การให้คำปรึกษาเรื่องการใช้ยาแก่บุคลากรด้านสาธารณสุขและประชาชนทั่วไป (คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2547: 8, 21) บุคลากรในคณะประกอบด้วยอาจารย์ซึ่งมีภารกิจหลักในการสอน การค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ สิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่ ๆ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี โท และเอก ซึ่งนอกเหนือจากการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรแล้ว จะต้องได้รับการฝึกปฏิบัติงานในสถานที่จริง (ปราณี ใจอาจ, 2541: 3) รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและสามารถค้นคว้าความรู้จากแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ ในการเรียนการสอนสาขาเภสัชศาสตร์ อาจารย์และนักศึกษาจึงต้องติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านเภสัชศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ รับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา จึงต้องมีทักษะในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบค้นสารนิเทศจากรายการออนไลน์ (OPAC) เพื่อเข้าถึงทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุดซึ่งถือเป็นแหล่งสารนิเทศสำคัญในสถาบันการศึกษา

ฐานข้อมูลรายการออนไลน์ หรือ ฐานข้อมูลบรรณานุกรม (Bibliographic database) เป็นแหล่งสารนิเทศประเภทฐานข้อมูลหลักที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น เพื่อบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารนิเทศทุกชนิดที่มีให้บริการในห้องสมุด เช่น หนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ เป็นต้น โดยการทำรายละเอียดข้อมูลบรรณานุกรมของทรัพยากรสารนิเทศแต่ละประเภทเป็นระเบียนจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถประมวลผลและแสดงผลได้ตามการสืบค้นของผู้ใช้ทางออนไลน์ ข้อมูลบรรณานุกรมที่ปรากฏในรายการออนไลน์ประกอบด้วย เลขเรียกหนังสือ (Call number) ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง พิมพลักษณ์ หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการผลิต คำสำคัญ หัวเรื่อง และสัญลักษณ์แสดงสถานที่จัดเก็บ และอาจจะมีสาระสังเขปหรือมีการเชื่อมโยงไปยังข้อมูลฉบับเต็มของทรัพยากร-สารนิเทศได้ (สหัส ตรีทิพยบุตร, ธนนุช ตรีทิพยบุตร และวิชญะ นาครักษ์, 2546 : 161) “หัวเรื่อง” เป็นเครื่องมือหรือช่องทางการสืบค้นหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นจุดสืบค้นที่ทำให้ผู้ใช้ทราบว่าห้องสมุดมีสารนิเทศเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการหรือไม่ แม้ว่าจะไม่ทราบชื่อเรื่องหรือชื่อผู้แต่ง (อัมพร ทีขะระ, 2529: 82) หัวเรื่องจึงเป็นตัวแทนเนื้อหาและเป็นจุดเข้าถึงสาระสำคัญของทรัพยากร-สารนิเทศ สามารถนำไปสู่การสืบค้นที่สำเร็จหรือล้มเหลว ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ รวมถึงการตอบสนองความต้องการสารนิเทศของผู้ใช้ได้ (Sauperl, 2004: 55)

หัวเรื่อง (Subject headings) คือ กลุ่มคำหรือวลีที่สื่อความหมายได้ชัดเจน กำหนดขึ้นใช้อย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อใช้ระบุเนื้อเรื่องสำคัญของวัสดุห้องสมุดอย่างสั้น ๆ โดยใช้คู่มือหัวเรื่องที่เป็นมาตรฐานในการกำหนด หัวเรื่องเป็นภาษาดรรชนีที่มีลักษณะเป็นศัพท์ควบคุม (Controlled vocabulary) ซึ่งเป็นศัพท์ที่กำหนดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อให้มีความเที่ยงในการจัดทำดรรชนีและเมื่อนำศัพท์นั้นไปสืบค้น จะได้รับสารนิเทศที่ตรงกับความหมายของศัพท์ควบคุมโดยไม่มีเรื่องอื่นปะปน หัวเรื่องจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ หัวเรื่องใหญ่ และหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ มีลักษณะทางภาษาเป็นคำนามเดี่ยวหรือคำนามผสม เป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม เป็นคำนามที่มีการสลับที่คำเพื่อให้คำที่ต้องการเน้นมาอยู่เป็นลำดับแรก แล้วกลับส่วนขยายของคำให้ไปอยู่ด้านหลัง เพื่อให้สารนิเทศเรื่องเดียวกันมาจัดเรียงหรือรวมอยู่ในที่เดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีคำนามที่มีคำอธิบายอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บเพื่อระบุความหมายของศัพท์ที่มีลักษณะพ้องรูปและมีความหมายได้หลายอย่างให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (อัมพร ทีขะระ, 2546: 31, 49-51)

ในการสร้างหัวเรื่องตามประเภทและลักษณะทางภาษาดังกล่าวข้างต้นมีหลักในการปฏิบัติ 2 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์แนวคิดสำคัญของทรัพยากรสารนิเทศนั้นว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง แล้วจึงถ่ายทอดแนวคิดนั้นเป็นภาษาควบคุมคือหัวเรื่อง โดยใช้คู่มือกำหนดหัวเรื่องที่เป็นมาตรฐาน (Lanbridge, 1989: 98 ; Lancaster, 1998: 8) หัวเรื่องที่สร้างขึ้นจะต้องครอบคลุมแนวคิดสำคัญของทรัพยากรสารนิเทศนั้นทั้งหมด มีความเป็นเอกภาพ มีความเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในของหน่วยงาน และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (Haykin, 1985: 107-111; Chan, 1995:15) ซึ่งในแต่ละสาขาวิชาผู้ใช้อาจมีความชอบหรือความต้องการที่แตกต่างกันไป เช่น นักข่าวหนังสือพิมพ์ธุรกิจนิยมใช้หัวเรื่องใหญ่มากกว่าหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ และมีลักษณะทางภาษาเป็นคำนามเดี่ยว (ศรัณยา ดำรงกิจการวงศ์, 2536) ในขณะที่นักวิชาการสาขาวิศวกรรมศาสตร์และสาขาสาธารณสุขศาสตร์ต้องการหัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนามผสม (เพ็ญแข ประจงใจ, 2533 ; เพ็ญพิมล คงมนต์, 2539) ในด้านลักษณะการใช้ศัพท์นักวิชาการประมงและนักกฎหมายนิยมใช้ศัพท์อิสระ (ละออ รอดมณี, 2531 ; พิไลรัตน์ เทียนทัด, 2539) และบุคลากรทางการแพทย์สาขาอนามัยแม่และเด็กและผู้เชี่ยวชาญสาขาการพยาบาลต้องการหัวเรื่องที่มีความเฉพาะเจาะจง (Leibtag, 1982 ; Saranto and Tallberg, 2003) ดังนั้น การกำหนดหัวเรื่องที่เหมาะสมจึงต้องพิจารณาจากความต้องการของผู้ใช้เป็นหลัก (อัมพร ทีขะระ, 2534: 75 ; Ojo-Ade and Jagboro, 2000)

ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหน่วยงานหนึ่งในด้านการบริการทางวิชาการ สนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยแก่อาจารย์และนักศึกษาในคณะเภสัชศาสตร์ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ และประชาชนภายนอกมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ในการจัดหาและให้บริการทรัพยากรสารนิเทศในสาขาเภสัชศาสตร์ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการของอาจารย์และรองรับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาจากทรัพยากรสารนิเทศหลากหลายประเภท ได้แก่ หนังสือ ตำรา วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารโครงการพิเศษของนักศึกษา โสตทัศนวัสดุ รวมถึงฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งครอบคลุมสาขาเภสัชศาสตร์และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดระบบสารนิเทศด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ทันสมัย ผู้ใช้สามารถสืบค้นสารนิเทศที่ต้องการผ่านช่องทางสืบค้นต่างๆของรายการออนไลน์ (OPAC) ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล (http://www.li.mahidol.ac.th) รวมถึงห้องสมุดอื่น ๆ บนเครือข่ายสารนิเทศ

การกำหนดหัวเรื่องสารนิเทศภาษาไทยของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้คู่มือหลักสองเล่มคือ หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (2547) และ หัวเรื่องภาษาไทยทางการแพทย์ ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล (2533) นอกจากนี้ยังใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ กำหนดหัวเรื่องที่ไม่มีในคู่มือ ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม ศัพท์บัญญัติด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ การสืบค้นรายการหัวเรื่องจากรายการออนไลน์ ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นที่มีการเรียนการสอนสาขาเภสัชศาสตร์ และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่เป็นศัพท์ใหม่เฉพาะทาง อย่างไรก็ตาม แม้ห้องสมุดจะดำเนินการอย่างเป็นระบบในการกำหนดหัวเรื่อง แต่ผู้ใช้ก็ยังประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่อง ได้แก่ หัวเรื่องที่ปรากฏในรายการออนไลน์ไม่ตรงกับคำค้นของผู้ใช้ ผู้ใช้ไม่เข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในหัวเรื่อง เช่น เครื่องหมายจุลภาคในหัวเรื่องที่มีการสลับที่คำ เครื่องหมายขีดคั่น (--) สำหรับหัวเรื่องย่อย (สุนีย์ นุ้ยจันทร์, สัมภาษณ์) เป็นต้น

จากการที่หัวเรื่องเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์สารนิเทศ และเป็นจุดเข้าถึงสารนิเทศที่สำคัญของผู้ใช้ และจากปัญหาการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องของผู้ใช้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์สารนิเทศในห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงประสงค์จะศึกษาความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านประเภทของหัวเรื่อง ลักษณะทางภาษา และลักษณะการใช้ศัพท์ ตลอดจนปัญหาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยในการสืบค้นสารนิเทศ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์

ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และสำหรับคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในการพัฒนาและปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านประเภทของหัวเรื่อง ลักษณะทางภาษา และลักษณะการใช้ศัพท์
2. ปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศ

สมมติฐาน

1. ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ประเภทหัวเรื่องใหญ่ มีลักษณะเป็นคำนามเดี่ยว และเป็นศัพท์อิสระ
2. ปัญหาที่ผู้ใช้ห้องสมุดประสบในระดับมากคือหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้ในการสืบค้นสารนิเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. **หัวเรื่องสาขาเภสัชศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษา** ครอบคลุมเนื้อหาเภสัชศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ 5 กลุ่ม (สภาเภสัชกรรม 2546: 9) ดังนี้
   1.1 สาขาเภสัชกรรม ประกอบด้วย เทคโนโลยีเภสัชกรรม เภสัชอุตสาหกรรม และเภสัชเคมี
   1.2 สาขาเภสัชกรรมคลินิก ประกอบด้วย เภสัชกรรมคลินิก ยา และโรค
   1.3 สาขาเภสัชกรรมแผนไทย ประกอบด้วย เภสัชพฤกษศาสตร์ เภสัชเวท เภสัชวินิจฉัย พฤกษเคมี

1.4 สาขาเภสัชกรรมสังคม ประกอบด้วย เภสัชกรรมสังคม การบริหารเภสัชกรรม กฎหมายด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค

1.5 สาขาชีวเภสัชศาสตร์ ประกอบด้วย กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา ชีวเคมี จุลชีววิทยาที่ใช้ในทางเภสัชศาสตร์ เภสัชวิทยา พิษวิทยา วิทยาอิมมูน และอาหารเคมี

2. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลประชากรในปีการศึกษา 2549 พบว่ามีอาจารย์จำนวนทั้งสิ้น 74 คน (ไม่นับรวมอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ) และนักศึกษาจำนวน 741 คน จำแนกเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 546 คน และระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 195 คน โดยในการศึกษากำหนดให้กลุ่มอาจารย์ใช้จำนวนประชากรทั้งหมด 74 คน ส่วนกลุ่มนักศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีจำนวนทั้งสิ้น 445 คน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนผู้ใช้ห้องสมุดที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 371 คน พบว่า จำนวนมากที่สุด 308 คน (83.02%) เป็นนักศึกษา และเป็นอาจารย์ จำนวน 63 คน (16.98%) สำหรับกลุ่มนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 211 คน (56.87%) เป็นนักศึกษาปริญญาตรี และ จำนวน 97 คน (26.15%) เป็นนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ซึ่งจำแนกเป็นระดับปริญญาโท จำนวน 67 คน (18.06%) และระดับปริญญาเอกจำนวน 30 คน (8.09%)

สำหรับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1.1 อาจารย์

อาจารย์ ส่วนใหญ่ จำนวน 37 คน (58.73%) มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ส่วนใหญ่ จำนวน 43 คน (68.25%) มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวนมากที่สุด 14 คน (22.22%) สังกัดภาควิชาเภสัชกรรม รองลงมา จำนวน 9 คน (14.28%) สังกัดภาควิชาเภสัชวิทยา และ อาจารย์จำนวนมากที่สุด 19 คน (30.16%) มีประสบการณ์การสอน 26-30 ปี

1.2 นักศึกษา

นักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ จำนวน 44 คน (20.86%) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 5 และไม่มีการแยกสาขาวิชา นักศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่ จำนวน 24 คน (35.82%) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ จำนวนมากที่สุด 13 คน (19.40%) สังกัดสาขาวิชาบริหารเภสัชกิจ นักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวนมากที่สุด 9 คน (30.00%) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ จำนวนมากที่สุด 9 คน (30.00%) สังกัดสาขาวิชาเภสัชการ

2. ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์

ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ครอบคลุมความต้องการในด้านประเภทของหัวเรื่อง ลักษณะทางภาษา และลักษณะการใช้ศัพท์ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 ความต้องการในด้านประเภทของหัวเรื่อง

จากชุดหัวเรื่อง จำนวน 10 ชุด (ภาคผนวก) ซึ่งแต่ละชุดบรรจุตัวอย่างหัวเรื่องที่เป็นหัวเรื่องใหญ่ หัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ และคำที่ใช้ยังไม่เหมาะสม โดยให้ผู้ใช้เลือกตอบหัวเรื่องที่ต้องการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมของทั้ง 10 ชุดหัวเรื่อง พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ ต้องการหัวเรื่องที่เป็นหัวเรื่องใหญ่ จำนวน 2,474 คำตอบ (66.69%) และส่วนน้อยต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ จำนวน 1,188 คำตอบ (32.02%) ส่วนคำที่ผู้ใช้เห็นว่ายังไม่เหมาะสมมีจำนวน 48 คำตอบ (1.29%) โดยผู้ตอบได้เสนอแนะคำให้ใช้จำนวน 37 คำ ซึ่งพบว่าจำนวนมากที่สุด 21 คำ เป็นหัวเรื่องใหญ่ และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการประเภทของหัวเรื่องจากชุดหัวเรื่องแต่ละชุดตามสถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่าคำตอบของทั้งอาจารย์ นักศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษาบัณฑิตศึกษาสอดคล้องกันทุกชุดหัวเรื่องคือ ส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องใหญ่

การที่ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องใหญ่ อาจเนื่องจากหัวเรื่องใหญ่มีลักษณะเป็นคำ กลุ่มคำ หรือวลีที่มีลักษณะสั้น ๆ ตรงไปตรงมา ซึ่งผู้ใช้อาจจะนึกถึงคำศัพท์ได้ง่าย และไม่ต้องคิดคำค้นให้ยุ่งยาก เช่น การปรุงยา สิทธิบัตรยา เครื่องหมายพันธุกรรม เป็นต้น (นวเรศ เหลืองใส, สัมภาษณ์) ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังมีความสอดคล้องกับคำที่ผู้ใช้เสนอให้ห้องสมุดใช้คือส่วนใหญ่เป็นหัวเรื่องใหญ่ ส่วนการที่ผู้ใช้จำนวนน้อยต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ อาจเนื่องจากผู้ใช้ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุดที่มีการแบ่งหัวเรื่องย่อยด้วยเครื่องหมายขีดคั่น ดังปรากฏในรายการปัญหาซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัย

ในส่วนนี้ ยังพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ในส่วนที่กำหนดว่าผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ประเภทหัวเรื่องใหญ่

2.2 ความต้องการในด้านลักษณะทางภาษาของหัวเรื่อง

จากชุดหัวเรื่องจำนวน 10 ชุด ซึ่งแต่ละชุดบรรจุตัวอย่างหัวเรื่องที่เป็นคำนามเดี่ยว คำนามผสม วลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม คำนามที่มีการสลับที่คำ และคำที่ใช้ยังไม่เหมาะสม โดยให้ผู้ใช้เลือกตอบหัวเรื่องที่ต้องการ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดต้องการหัวเรื่องที่มีลักษณะทางภาษาเป็นคำนามผสม จำนวน 1,504 คำตอบ (40.54%) รองลงมา ต้องการหัวเรื่องที่เป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม จำนวน 1,146 คำตอบ (30.89%) และน้อยที่สุด ต้องการหัวเรื่องที่เป็นคำนามเดี่ยว จำนวน 339 คำตอบ (9.14%) ส่วนคำที่ผู้ใช้เห็นว่ายังไม่เหมาะสมมีจำนวน 71 คำตอบ (1.91%) และผู้ตอบเสนอแนะคำให้ใช้จำนวน 41 คำ ซึ่งพบว่าจำนวนมากที่สุด 19 คำ เป็นหัวเรื่องที่เป็นคำนามผสม

เมื่อจำแนกคำตอบของชุดหัวเรื่องแต่ละชุด พบว่า ชุดหัวเรื่อง 8 ชุด ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่หรือจำนวนมากที่สุด ต้องการหัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนามผสมโดยมีผู้ตอบในแต่ละชุดหัวเรื่อง จำนวนตั้งแต่ 33.42-61.99% ส่วนหัวเรื่องอีก 2 ชุด (ชุดหัวเรื่องที่ 5 สาขาเภสัชกรรมแผนไทย และ ชุดหัวเรื่องที่ 8 สาขาเภสัชกรรมสังคม) ผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุด 248 คน (66.85%) และ 141 คน (38.00%) ต้องการหัวเรื่องที่เป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม ได้แก่ หัวเรื่อง “พืชและความเป็นพิษ” (หัวเรื่องชุดที่ 5) และ “ยาและการตลาด” (หัวเรื่องชุดที่ 8) อาจเนื่องจากเนื้อหาเภสัชกรรมแผนไทยเป็นเนื้อหาที่ครอบคลุมหลายสาขาย่อยที่สัมพันธ์กัน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกหัวเรื่องที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน 2 สาขาย่อยคือ พืช (พฤกษศาสตร์) และ ความเป็นพิษ (พิษวิทยา) เช่นเดียวกับเนื้อหาเภสัชกรรมสังคม เป็นเนื้อหาที่ครอบคลุมหลายสาขาย่อยที่สัมพันธ์กัน ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกหัวเรื่องที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน 2 สาขาย่อย คือ ยา (เภสัชศาสตร์) และ การตลาด (เศรษฐศาสตร์) การใช้คำสันธานเชื่อมระหว่างคำศัพท์ของ 2 สาขาเข้าด้วยกันช่วยให้ได้หัวเรื่องที่มีความเฉพาะเจาะจงและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการหัวเรื่องใน 2 ชุดดังกล่าวที่เป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม

เมื่อจำแนกความต้องการในด้านลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องโดยรวมทั้ง 10 ชุด ตามสถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่า คำตอบของอาจารย์ นักศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ปรากฏผลสอดคล้องกัน คือ ส่วนใหญ่ ต้องการหัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนามผสม จำนวน 303 คำตอบ (48.09%) 804 คำตอบ (38.10%) และ 397 คำตอบ (40.93%) ตามลำดับซึ่ง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ในส่วนที่กำหนดว่าผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นคำนามเดี่ยว

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดต้องการหัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนามผสม และจำนวนน้อยที่สุดต้องการหัวเรื่องที่เป็นคำนามเดี่ยว อาจเนื่องจากคำนามเดี่ยวมักเป็นหัวเรื่องกว้าง ๆ ซึ่งในการสืบค้นอาจได้เรื่องกว้าง ๆ ไม่ตรงกับความต้องการ (พจวรรณ ลาวัณย์ประเสริฐ, สัมภาษณ์) การใช้หัวเรื่องที่เป็นคำนามผสมทำให้หัวเรื่องมีความเฉพาะเจาะจงขึ้น (Lancaster, 1998: 28-30) และผู้ใช้อาจได้รับสารนิเทศตรงความต้องการมากกว่า นอกจากนั้น หากดูความต้องการในอันดับรองลงมา คือ หัวเรื่องที่เป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม เช่น ภูมิแพ้และสารก่อภูมิแพ้ การบริหารด้านเภสัชกรรม การรักษาด้วยยีน เป็นต้น ก็แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ต้องการสืบค้นให้ได้เนื้อหาเฉพาะเจาะจงเช่นเดียวกัน

2.3 ความต้องการหัวเรื่องในด้านลักษณะการใช้ศัพท์

จากชุดหัวเรื่องจำนวน 10 ชุด ซึ่งแต่ละชุดบรรจุตัวอย่างหัวเรื่องที่เป็นศัพท์ควบคุม ศัพท์อิสระ คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ และคำที่ใช้ยังไม่เหมาะสม โดยให้ผู้ใช้เลือกตอบหัวเรื่องที่ต้องการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมของทั้ง 10 ชุดหัวเรื่อง พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดจำนวน มากที่สุด 1,499 คำตอบ (40.40%) ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ รองลงมา จำนวน 1,236 คำตอบ (33.32%) ต้องการศัพท์ควบคุม และน้อยที่สุด จำนวน 941 คำตอบ (25.36%) ต้องการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศส่วนคำที่ผู้ใช้เห็นว่ายังไม่เหมาะสมมีจำนวน 34 คำตอบ (0.92%) และผู้ใช้เสนอแนะคำให้ใช้จำนวน 20 คำ ซึ่งพบว่า จำนวนมากที่สุด 12 คำเป็นศัพท์อิสระ

เมื่อจำแนกคำตอบของชุดหัวเรื่องแต่ละชุด พบว่า ชุดหัวเรื่อง 5 ชุด (ชุดหัวเรื่องที่ 1, 3, 4, 8 และ 10) ผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดต้องการต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ โดยมีผู้ตอบในแต่ละชุดหัวเรื่องตั้งแต่ 54.99-71.97% ชุดหัวเรื่องอีก 4 ชุด (ชุดหัวเรื่องที่ 5, 6, 7 และ 9) ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์ควบคุม ในขณะที่อีก 1 ชุดหัวเรื่อง (ชุดหัวเรื่องที่ 2) ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

เมื่อจำแนกความต้องการลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่องโดยรวมทั้ง 10 ชุด ตามสถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่าคำตอบของทั้งอาจารย์ นักศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ปรากฏผลสอดคล้องกัน คือ ส่วนใหญ่ต้องการศัพท์อิสระ จำนวน 272 คำตอบ (43.18%) 818 คำตอบ (38.77%) และ 409 คำตอบ (42.17%) ตามลำดับ

การที่ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุด (40.40%) ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ อาจเนื่องจากศัพท์อิสระเป็นศัพท์ที่สร้างหรือนำมาจากเนื้อหาของเอกสารโดยตรง จึงเป็นคำที่ผู้ใช้ห้องสมุดคุ้นเคย ในการสืบค้นผู้ใช้มักนึกถึงคำที่คุ้นเคยเป็นอันดับแรกและเลือกใช้คำนั้น ๆ ในการสืบค้น นอกจากนี้ ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ก็ยังต้องการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คือ “แอโรซอล” ในหัวเรื่องชุดที่ 2 อาจเนื่องจากคำดังกล่าวเป็นศัพท์เทคนิคในสาขาเทคโนโลยีเภสัชกรรม ซึ่งศัพท์ส่วนใหญ่ของสาขานี้เป็นศัพท์เทคนิค ดังนั้นการใช้หัวเรื่องภาษาไทยทั้ง “ละอองลอย” หรือ “หมอกยา” จึงอาจไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้ใช้ห้องสมุด และอาจไม่แน่ใจในความถูกต้องของคำแปลภาษาไทย จึงต้องการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศมากกว่า (พจวรรณ ลาวัณย์ประเสริฐ, สัมภาษณ์)

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ในส่วนที่กำหนดว่าผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ที่มีลักษณะการใช้ศัพท์เป็นศัพท์อิสระ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ต้องการน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุดก็ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระมากกว่าหัวเรื่องในลักษณะอื่น ๆ

2.4 ความต้องการหัวเรื่องในภาพรวม

จากชุดหัวเรื่องจำนวน 5 ชุด ซึ่งแต่ละชุดบรรจุตัวอย่างหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำนามเดี่ยว หัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ คำนามผสม วลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม คำนามที่มีการสลับที่คำศัพท์อิสระ และคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ โดยให้ผู้ใช้เลือกตอบหัวเรื่องที่ต้องการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุด 626 คำตอบ (33.75%) ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ รองลงมา จำนวน 365 คำตอบ (19.67%) ต้องการหัวเรื่องที่เป็นคำนามผสม จำนวน 292 คำตอบ (15.74%) ต้องการวลีหรือกลุ่มคำที่คำสันธานหรือบุพบทเชื่อม และน้อยที่สุด จำนวน 86 คำตอบ (4.64%) ต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำนามเดี่ยว

เมื่อจำแนกคำตอบของชุดหัวเรื่องแต่ละชุด พบว่าผู้ใช้ห้องสมุดต้องการหัวเรื่องในแต่ละชุดแตกต่างกัน คือ ชุดหัวเรื่องที่ 2 และ 4 ผู้ใช้ส่วนใหญ่จำนวน 273 คน (73.59%) และ 112 คน (30.19%) ตามลำดับ ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ ชุดหัวเรื่องที่ 1 (หัวเรื่องสาขาเภสัชกรรม) ผู้ใช้ส่วนใหญ่ต้องการคำนามผสม จำนวน 222 คน (59.84%) ชุดหัวเรื่องที่ 3 (หัวเรื่องสาขาเภสัชกรรมแผนไทย) ผู้ใช้ส่วนใหญ่ จำนวน 124 คน (33.42%) ต้องการคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ส่วนชุดหัวเรื่องที่ 5 (หัวเรื่องสาขาชีวเภสัชศาสตร์) พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ จำนวน 140 คน (37.73%) ต้องการหัวเรื่องที่เป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้จำนวนมากที่สุดต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ รองลงมาต้องการหัวเรื่องที่เป็นคำนามผสม วลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อม และน้อยที่สุดต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำนามเดี่ยว พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนของความต้องการประเภทของหัวเรื่อง ลักษณะทางภาษาของหัวเรื่อง และลักษณะการใช้ศัพท์ ซึ่งแสดง ให้เห็นชัดเจนว่าหัวเรื่องภาษาไทยที่ผู้ใช้ต้องการและเหมาะสมสำหรับสาขาเภสัชศาสตร์ ควรเป็นหัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนามผสม วลีหรือกลุ่มคำที่คำสันธานหรือบุพบทเชื่อม เพื่อให้สืบค้นได้เฉพาะเจาะจงและตรงกับความต้องการ

เมื่อจำแนกความต้องการหัวเรื่องโดยรวมทั้ง 5 ชุดตามสถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่าคำตอบของทั้งอาจารย์ นักศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ก็ยังปรากฏผลสอดคล้องกัน คือ จำนวนมากที่สุดต้องการศัพท์อิสระ จำนวน 143 คำตอบ (45.40%) 310 คำตอบ (29.38%) และ 173 คำตอบ (35.67%) ตามลำดับ

3. ปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศ

หัวข้อนี้ครอบคลุมปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศ วิธีการแก้ปัญหาเมื่อผู้ใช้ประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ด้วยหัวเรื่อง และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

3.1 ปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศ

ปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศ จำแนกเป็น 14 รายการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดประสบปัญหา 2 ระดับคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 13 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวเรื่องที่เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศใช้พยัญชนะและตัวสะกดแตกต่างกัน หากใช้คำใดคำหนึ่งในการสืบค้นจะทำให้ได้ผลการสืบค้นไม่ครอบคลุมสารนิเทศเรื่องเดียวกันทั้งหมด และไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด เช่น การสลับที่คำด้วยเครื่องหมายจุลภาคหรือการแบ่งหัวเรื่องย่อยด้วยเครื่องหมายขีดคั่น ($\overline{X}$ =3.50 เท่ากัน) ไม่มีรายการโยงคำที่ไม่ใช้เป็นหัวเรื่องไปยังคำที่ใช้เป็นหัวเรื่อง หรือ ไม่มีรายการโยงไปยังหัวเรื่องที่กว้างกว่า แคบกว่า หรือหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง ($\overline{X}$ =3.26) ไม่มีคู่มือหัวเรื่องบริการ ณ จุดสืบค้น ($\overline{X}$ =3.22) ส่วนปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

เมื่อจำแนกปัญหาตามสถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่า อาจารย์ประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง 11 รายการ และ ระดับน้อย 3 รายการ โดยปัญหาในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด เช่น การสลับที่คำด้วยเครื่องหมายจุลภาคหรือการแบ่งหัวเรื่องย่อยด้วยเครื่องหมายขีดคั่น ($\overline{X}$ =3.44) ส่วนนักศึกษาประสบปัญหา 3 ระดับ คือ ระดับมาก 2 รายการ ระดับปานกลาง 11 รายการ และระดับน้อย 1 รายการ โดยปัญหาในระดับมาก ได้แก่ หัวเรื่องที่เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศใช้พยัญชนะและตัวสะกดแตกต่างกัน หากใช้คำใดคำหนึ่งในการสืบค้นจะทำให้ได้ผลการสืบค้นไม่ครอบคลุมสารนิเทศเรื่องเดียวกันทั้งหมด และ ปัญหาไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด เช่น การสลับที่คำด้วยเครื่องหมายจุลภาคหรือการแบ่งหัวเรื่องย่อยด้วยเครื่องหมายขีดคั่น ($\overline{X}$ =3.51 เท่ากัน) ซึ่งผลการวิจัยในส่วนนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดว่า ปัญหาที่ผู้ใช้ห้องสมุดประสบในระดับมากคือ หัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้ในการสืบค้นสารนิเทศ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางลำดับที่ 5

การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดประสบปัญหาหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้เป็นปัญหาในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากในการสืบค้นสารนิเทศ หากคำที่ผู้ใช้สืบค้นไม่ตรงกับหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ ผู้ใช้อาจใช้วิธีการอื่นต่อไป เช่น การสืบค้นด้วยคำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ การเปลี่ยนไปสืบค้นด้วยทางเลือกอื่น คือ ทางเลือกคำค้นและสืบค้นด้วยศัพท์อิสระ ดังเช่นที่ผู้ใช้ระบุไว้ในวิธีการแก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการใช้หัวเรื่องสืบค้นว่าแก้ปัญหา ด้วยการสืบค้นต่อไปด้วยคำค้นอื่น ๆ และ เปลี่ยนไปสืบค้นด้วยช่องทางสืบค้นอื่น ๆ นอกจากนี้ ศัพท์ทางเภสัชศาสตร์ยังเป็นศัพท์ที่ค่อนข้างเฉพาะ ตรงไปตรงมา และเป็นศัพท์เทคนิค ถึงแม้จะค้นจากหัวเรื่อง ในบางครั้งผู้ใช้ก็อาจใช้คำได้ตรงกับหัวเรื่องของห้องสมุดและได้รับสารนิเทศที่ต้องการ

ส่วนปัญหาที่มีผู้ใช้ห้องสมุดประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หัวเรื่องที่เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่าง ประเทศใช้พยัญชนะและตัวสะกดแตกต่างกัน หากใช้คำใดคำหนึ่งในการสืบค้นจะทำให้ได้ผลการสืบค้นไม่ครอบคลุมสารนิเทศเรื่องเดียวกันทั้งหมด อาจเนื่องจากคำศัพท์สาขาเภสัชศาสตร์เป็นศัพท์เฉพาะที่ได้รับวิวัฒนาการจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทำให้การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์มีลักษณะเป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนค่อนข้างมาก ซึ่งหากห้องสมุดไม่ตรวจสอบการใช้พยัญชนะและตัวสะกดจากหลักเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน ก็อาจทำให้ตัวสะกดที่ใช้แตกต่างกันไป หากผู้ใช้เลือกใช้คำที่สะกดแตกต่างไปก็จะไม่ได้ผลการสืบค้นที่ต้องการ

ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอีก 1 ปัญหา คือ ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด เช่น การสลับที่คำด้วยเครื่องหมายจุลภาคหรือการแบ่งหัวเรื่องย่อยด้วยเครื่องหมายขีดคั่น อาจเนื่องจากในการปฐมนิเทศห้องสมุด ผู้ใช้ได้รับการปฐมนิเทศด้วยเวลาสั้น ๆ ทำให้ไม่ได้รับการอธิบายการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องอย่างชัดเจน และห้องสมุดก็ไม่ได้มีการอบรมอื่นใดที่เกี่ยวกับหัวเรื่อง ประกอบกับรายการออนไลน์ (OPAC) ของห้องสมุดไม่มีคำอธิบายเกี่ยวกับการสืบค้นด้วยหัวเรื่องอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้ใช้ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของหัวเรื่องซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ค่อนข้างเฉพาะมาก

3.2 วิธีการแก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ด้วยหัวเรื่อง

เมื่อประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ด้วยหัวเรื่อง พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดจำนวนมากที่สุด 284 คน (76.55%) แก้ปัญหาด้วยการสืบค้นต่อไปด้วยคำค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รองลงมา จำนวน 252 คน (67.92%) เปลี่ยนไปสืบค้นด้วยช่องทางสืบค้นอื่น ๆ

เมื่อจำแนกวิธีการแก้ปัญหาตามสถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุด พบว่า อาจารย์และนักศึกษาจำนวนมากที่สุด 48 คน (76.19%) และ 236 คน (76.62%) ตามลำดับ แก้ปัญหาด้วยการสืบค้นต่อไปด้วยคำค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกัน

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์

ผู้ใช้ห้องสมุด จำนวน 73 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยข้อเสนอแนะที่มีผู้ใช้ห้องสมุดเสนอตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป มีดังนี้

1. ควรทำรายการโยงคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงไปยังหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ (16 คน)
2. ควรกำหนดหัวเรื่องภาษาอังกฤษควบคู่กับหัวเรื่องภาษาไทย (15 คน)
3. ควรกำหนดหัวเรื่องตามศัพท์บัญญัติสาขาเภสัชศาสตร์หรือสาขาการแพทย์ของราชบัณฑิตยสถานเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (7 คน)
4. หัวเรื่องที่ยังไม่มีคำแปลเป็นภาษาไทยควรใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศแทน (5 คน)
5. ควรใช้คำทับศัพท์ที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ไม่ยากหรือซับซ้อนเกินไป (5 คน)

ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการกำหนดหัวเรื่องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และสำหรับคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในการปรับปรุงและพัฒนาหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น มีดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1. การกำหนดหัวเรื่องสาขาเภสัชศาสตร์ ควรมีลักษณะทางภาษาที่เป็นคำนามผสม และเป็นวลีหรือกลุ่มคำที่มีคำสันธานหรือบุพบทเชื่อมเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งอาจนำคำที่เหมาะสมจากเอกสารซึ่งเป็นศัพท์อิสระมาสร้างเป็นหัวเรื่อง

2. ควรรวบรวมคำศัพท์ที่พบจากเนื้อหาสารนิเทศที่มีการใช้หลากหลาย เพื่อขอให้อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และนักศึกษาช่วยคัดเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นหัวเรื่อง

3. หัวเรื่องที่เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ บรรณารักษ์ควรตรวจสอบกับ “หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ” ของราชบัณฑิตยสถานเพื่อให้พยัญชนะและตัวสะกดถูกต้อง หรือใช้ศัพท์ที่ปรากฏใน “สารานุกรมเภสัชศาสตร์” ของ คณะทำงานจัดทำศัพท์เภสัชศาสตร์ สภาเภสัชกรรม

4. ห้องสมุดควรจัดอบรมการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องเพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจกฎเกณฑ์และวิธีการสืบค้น เพื่อได้ผลการสืบค้นที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ห้องสมุดควรจัดทำรายการโยงคำที่ไม่ใช้ไปยังหัวเรื่องที่ใช้เพิ่มมากขึ้น

6. ห้องสมุดควรจัดทำรายการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ พร้อมหัวเรื่องภาษาอังกฤษควบคู่ พร้อมคำอธิบายการใช้วางไว้บริการ ณ จุดสืบค้น รวมทั้งนำขึ้นบนเว็บไซต์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ในหน้าเว็บเพจรายการออนไลน์ (OPAC) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการสืบค้นสารนิเทศของผู้ใช้

7. ห้องสมุดคณะต่าง ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ควรร่วมมือกันในการรวบรวมคำศัพท์ในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และร่วมมือกันพิจารณาตรวจสอบหัวเรื่องใหม่ทางการแพทย์เพื่อใช้ร่วมกันในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดลอย่างเป็นเอกภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา

1. ควรสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสาขาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้ง 12 แห่ง เพื่อร่วมมือกันในการรวบรวมคำศัพท์ ตรวจสอบ ปรับปรุง และกำหนดหัวเรื่องใหม่ขึ้นใช้ โดยมีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้หัวเรื่องสาขาเภสัชศาสตร์ที่สามารถใช้ร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ และสร้างเป็นคู่มือในการกำหนดหัวเรื่องที่เป็นมาตรฐานต่อไป

2. ควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นทางการ เพื่อขอคำแนะนำหรือคัดเลือกหัวเรื่องที่เหมาะสม

3. ควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในคู่มือ “หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย” ให้มีความถูกต้องและทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : คณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2547.

นภดล ทองนพเนื้อ. สารานุกรมเภสัชศาสตร์เพื่อมุ่งวิวัฒน์เภสัชกรรม. สารานุกรมเภสัชศาสตร์ 1 (2543) : ii.

นวเรศ เหลืองใส. สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2550.

ปราณี ใจอาจ. ข้อมูลเภสัชกรรมไทย 2541 ด้านการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

พจวรรณ ลาวัณย์ประเสริฐ. สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2550.

พิไลรัตน์ เทียนทัด. หัวเรื่องภาษาไทยสาขากฎหมายแพ่งและพาณิชย์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เพ็ญแข ประจงใจ. หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิศวกรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

เพ็ญพิมล คงมนต์. หัวเรื่องภาษาไทยสาขาสาธารณสุขศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะเภสัชศาสตร์. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต 2547. กรุงเทพมหานคร : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2547.

มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะเภสัชศาสตร์. รายงานการประเมินตนเองของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2545-2546. กรุงเทพมหานคร : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.

มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักหอสมุด. หัวเรื่องการแพทย์ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : สำนักหอสมุด, 2533.

ราชบัณฑิตยสถาน. ศัพย์แพทยศาสตร์อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2546.

ละออ รอดมณี. หัวเรื่องภาษาไทยสาขาประมง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ศรัณยา ดำรงกิจการวงศ์. ความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคของบุคลากรฝ่ายข่าวของห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สภาเภสัชกรรม. คณะทำงานจัดทำศัพท์เภสัชศาสตร์. ศัพท์เภสัชศาสตร์ พ.ศ.2546. กรุงเทพมหานคร : แสงเทียนการพิมพ์, 2546.

สหัส ตรีทิพยบุตร, ธนนุช ตรีทิพยบุตร และวิชญะ นาครักษ์. การจัดเก็บและค้นหาสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์. ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาการวิเคราะห์สารสนเทศหน่วยที่ 12-15. 161. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

สุนีย์ นุ้ยจันทร์. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2548.

อัมพร ทีขะระ. การวิเคราะห์และการกำหนดหัวเรื่อง. ชมรมนิสิตบรรณารักษศาสตร์จุฬาฯ 6 (2529): 80-92.

อัมพร ทีขะระ. คู่มือการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

อัมพร ทีขะระ. ภาษาดรรชนี. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ภาษาอังกฤษ

Chan, Lois Mai. Library of Congress Subject Headings : principles and application. 3rd ed. Englewood, Colo. : Libraries Unlimited, 1995.

Haykin, David Judson. Subject headings: fundamental concepts. In Chan, Lois Mai ; Richard, Phyllis A. ; Svenonius, Elaine, eds. Theory of subject analysis : a sourcebook. 107-11. Littleton, Colo. : Libraries Unlinited, 1985.

Lanbridge, D.W. Subject analysis : principles and procedures. London : Bowker-Saur, 1989

Lancaster, F.W. Indexing and abstracting : in theory and practice. 2nd ed. London : Library Association Publishing, 1998.

Leibtag, Susan. Subject headings revision : a system for small libraries. Special Libraries 73, 2 (1982): 147-50.

Ojo-Ade, C.O. and Jagboro, K.O. Subject catalogue use at Heaehiah Oluwasanmi Library, Obafemi Awolowo University, Ile-Ife, Nigeria. African Journal of Library and Information Sciences 10, 2 (2000): 177-86.

Saranto, Kaija and Tallberg, Marianne. Enhancing evidence-based practice : a Controlled vocabulary for nursing practice and research. International Journal of Medical Informatics 70 (2003): 249-53.

Sauperl, Alenka. Catalogers' common ground and shared knowledge. Journal of the American Society for Information Science and Technology 55, 1 (2004): 55-63.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์

2.1 <u>ประเภทของหัวเรื่อง</u>

1. ☐ สารก่ออิมัลชัน
   ☐ อิมัลชัน -- สารก่อ
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

2. ☐ การปรุงยา
   ☐ ยา -- การปรุง
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

3. ☐ สารต้านฮิสตะมีน
   ☐ ฮิสตะมีน -- สารต่อต้าน
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

4. ☐ ยารักษาวัณโรค
   ☐ วัณโรค -- ยา
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

5. ☐ ยาสมุนไพร
   ☐ สมุนไพร -- ยา
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

6. ☐ ฮอร์โมนพืช
   ☐ พืช -- ฮอร์โมน
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

7. ☐ กฎหมายยา
   ☐ ยา -- กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

8. ☐ สิทธิบัตรยา
   ☐ ยา -- สิทธิบัตร
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

9. ☐ เครื่องหมายพันธุกรรม
   ☐ พันธุกรรม – เครื่องหมาย
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

10. ☐ การปนเปื้อนในยา
    ☐ ยา -- การปนเปื้อน
    ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
    คำที่เสนอให้ใช้
    คือ .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 <u>ลักษณะการใช้ภาษาของหัวเรื่อง</u>

1. ☐ กระสาย
   - ☐ กระสายยา
   - ☐ ยาและสารนำยา
   - ☐ ยา, สารนำ
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

2. ☐ ยา
   - ☐ รูปแบบยา
   - ☐ ยาและรูปแบบ
   - ☐ ยา, รูปแบบ
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

3. ☐ ไข้
   - ☐ สารก่อไข้
   - ☐ ไข้และสารก่อ
   - ☐ ไข้, สารก่อ
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

4. ☐ เอดส์
   - ☐ โรคเอดส์
   - ☐ ภูมิคุ้มกันและภาวะพร่อง
   - ☐ เอดส์, โรค
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

5. ☐ ชีวพิษ
   - ☐ ชีวพิษพืช
   - ☐ พืชและความเป็นพิษ
   - ☐ พืช, ชีวพิษ
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

6. ☐ ยาง
   - ☐ ยางสน
   - ☐ สนและน้ำยาง
   - ☐ สน, ยาง
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

7. ☐ เภสัชกรรม
   - ☐ การบริหารเภสัชกิจ
   - ☐ การบริหารด้านเภสัชกรรม
   - ☐ เภสัชกรรม, การบริหาร
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

8. ☐ การตลาด
   - ☐ การตลาดเภสัชกรรม
   - ☐ ยาและการตลาด
   - ☐ ยา, การตลาด
   - ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
     คำที่เสนอให้ใช้
     คือ .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. ☐ ยีน
   ☐ ยีนบำบัด
   ☐ การรักษาด้วยยีน
   ☐ ยีน, การใช้รักษา
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

10. ☐ เส้นใย
   ☐ ใยอาหาร
   ☐ อาหารและเส้นใย
   ☐ อาหาร, เส้นใย
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

2.3 <u>ลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่อง</u>

1. ☐ ตำรับยาหลวง
   ☐ เภสัชตำรับ
   ☐ ฟาร์มาโคเปีย
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

2. ☐ ละอองลอย
   ☐ หมอกยา
   ☐ แอโรซอล
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

3. ☐ วัยหมดระดู
   ☐ วัยทอง
   ☐ เมโนพอส
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

4. ☐ ขนาดยาเกิน
   ☐ การได้รับยาเกินขนาด
   ☐ โอเวอร์โด๊ส
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

5. ☐ พฤกษเคมี
   ☐ สารประกอบพฤกษเคมี
   ☐ ไฟโตเคมีคัล
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

6. ☐ ยางไม้
   ☐ ยางของพืช
   ☐ กัม
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

7. ☐ ร้านขายยา
   ☐ ร้านยา
   ☐ ฟาร์มาซี
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

8. ☐ ผู้ป่วยที่บ้าน, บริการ
   ☐ การบริบาลสุขภาพที่บ้าน
   ☐ โฮมเฮลท์แคร์
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....…

9. ☐ สารพิษจากเชื้อรา
   ☐ เชื้อราเป็นพิษ
   ☐ ไมโคท็อกซิน
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....

10. ☐ เซลล์กำเนิด
   ☐ เซลล์ต้นกำเนิด
   ☐ สเต็มเซลล์
   ☐ คำที่ห้องสมุดใช้ยังไม่เหมาะสม
   คำที่เสนอให้ใช้
   คือ .....…

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย